

HEIKI MAIBERG

Kärpides jätke sama aasta kasvust alles 2–5 cm. Kui lõikate rohkem, juba eelmise aasta puitu, tuleb edaspidi uusi kasve tunduvalt vähem.

Tänavu on olnud kuuskedel väga ilusad pikad kasvud. Noored kuusevõrsed kasvavad mai lõpust juuni lõpuni. Kui noore kasvu tippu on tekkinud pung, siis ta enam ei kasva. Kaks kuud on noored võrsed helerohelised ja pehmed, siis saab neist teha C-vitamiini rikast siirupit jm tervislikku toidupuolist.

Harilik kuusk on hekiokaspuudest kõige õrnem, viga saades ei pruugi ta eales taastuda. Ühel suvel palju aastaid tagasi seisid selle heki ääres puuriit. Hekk ei saanud valgust, kaotas okkad ning suur hall raagus auk on hekis siiani. Kuuseokas elab 3–4 aastat. Kui okas valgust ei saa, siis ta hävib.

Läbilõige kahjustatud ja surnud hekist. Siin on hästi näha, millise tiheda oksamütsi kasvatab kuusehekk enda peale pärast seda, kui soovitud kõrguse saavutanud noored ladvad eemaldatud.

TASUB TEADA

Millal lõigata: suvel või talvel?

Kuusehekki pügatakse tavaliselt kord aastas: augusti algul või varakevadel pärast suuremaid külmaseid, kui alumised oksad on lume alt välja sulanud. Aga millal on seda parem teha?

Vastab aianduskonsultant

ENELI KÄGER

Suvised lõikuse kasuks räägib see, et juulis – augusti algul on võrsed veel poolpuitunud ja pungad pole täielikult välja arenenud. Tavaliselt areneb kõige hoogsamalt tipupung, alumised jäävad nõrgemaks. Augusti algul lõigates saavad allesjäänud võrsejupi pungad kogu jõu endale.

Talve eelis on see, et vaiguvool on siis väiksem ja noor kasv katab kevadel kohe lõikekohad. Kui külm on üle 10 kraadi, siis lõigata ei maksa, kuna külm võib lõikekohal koore lõhki ajada. Talve eelis on seegi, et on rohkem aega, kuna muid aiatöid pole.

Need, kes tahavad "pinnu lõhki ajada", võivad kuuseheki lõikamise ajastada vanarahva tarkuse järgi aega, millal kuused hakkavad vanu okkaid ajama.

Miks taastub kuusehekk vigastustest nii vaevalt?

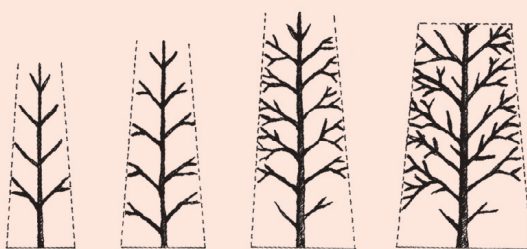
Sellepärast, et eelmise aasta ja vanemal puidul on väga vähe uinuvaid punge. Seetõttu on väga oluline, kui palju võrseid kärpida: sama aasta kasvust peab alles jääma 2–5 cm. Kui lõikate rohkem eelmise aasta puitu, tuleb edaspidi uusi kasve märgatavalt vähem.

Aga noori võrseid ei tohi ka liiga pikaks jätta, sest siis vananeb hekk ruttu.

Kuusehekk on ilus 50–70 aastat, seejärel hakkab ta alt hõredaks jääma. Siis tuleb heki alla noored taimed istutada ja lõpuks vanad puud välja juurida.

Kahjuks ei saa kuusehekki noorendada nagu lehtpõõsaid tagasilõikamise teel. Eriti tundlik on harilik kuusk küljeokste tugeva kärpimise suhtes.

Okaspuud ei armasta tugevat lõikust, kuna neil on vähe uinuvaid punge võra taastamiseks. Vaid jugapuul on tüvel ja okstel rohkelt uinuvaid punge, mida pügamine ergutab avanema ning võra muutub aina tihedamaks.

Kuuseheki kujundamisel kärpige alguses vaid selle külgi. Ladvad eemaldage alles siis, kui hekk on saavutanud soovitud kõrguse. (Allikas: Sulev Järve, Väino Eskla "Puude ja põõsaste lõikamine"; Varrak, Tallinn 2009.)